

Το πώς ο Περιήρης, γιος κι αυτός του Αίολου, βρέθηκε στη Νοτιοδυτική Πελοπόννησο, μένει σκοτεινό. Εκείνο που με έμφαση τονίζουν οι θρύλοι, είναι το ότι Λακωνία και Μεσσηνία πάντα λογίζονταν ως χωριστές διοικητικές περιφέρειες με τους βασιλιάδες τους να έχουν στενούς δεσμούς συγγένειας μεταξύ τους. Στην περιοχή της Λακωνίας κατοίκηση υπήρχε τουλάχιστον από την Λιθική Εποχή (6000 π.Χ.). Στη Μεσσηνία, τουλάχιστον από το τέλος της Νεολιθικής (3000 π.Χ.). Οι προέλληνες Λέλεγες είναι ο πιο παλιός λαός που εμείς ξέρουμε ότι κατοίκησε σ' αυτές τις περιοχές. Με τον μυθικό Λέλεγα, αυτόχθονα γενάρχη του λαού του. Από αυτόν, ολόκληρη η Λακωνία αρχικά ονομαζόταν Λελεγία.

Από τη Ναϊάδα (νεράιδα) Κλεοχάρεια, ο Λέλεγας απέκτησε γιους τον Μύλη, εφευρέτη των μυλόπετρων (των οργάνων άλεσης των σιτηρών) και τον Πολυκάονα. Αυτός πήρε την γυναίκα του, Μεσσήνη, και επικεφαλής αποίκων μετακινήθηκε στην χώρα που ονομάστηκε Μεσσηνία. Οι εκεί ντόπιοι τους δέχτηκαν ειρηνικά. Ο Πολυκάονας έκανε πρωτεύουσά του την πόλη Ανδανία και η γυναίκα του καθιέρωσε μυστήρια με τη σύμπραξη του ήρωα Καύκωνα, γενάρχη του λαού των Καυκώνων. Οι Καύκωνες, από όσα γνωρίζουμε, ήταν προελληνικό φύλο, είχαν ινδοευρωπαϊκές ρίζες και πρώτοι κατέκλυσαν τη Μεσσηνία.

Ο Μύλης έμεινε βασιλιάς στη Λελεγία, την κατοπινή Λακωνία. Γιος του ήταν ο Ευρώτας. Στα χρόνια του, μια μεγάλη λίμνη κάλυπτε την περιοχή. Ο Ευρώτας άνοιξε κανάλι από τη λίμνη ως τη θάλασσα κι έτσι τα νερά έπαψαν να λιμνάζουν, βρίσκοντας διέξοδο για να φύγουν: Δημιουργήθηκε ο ποταμός που ονομάστηκε Ευρώτας. Από την Ευρυδική, ο Ευρώτας απέκτησε κόρη τη Σπάρτη.

Κόρη του Τιτάνα Άτλαντα και της (κόρης του Ωκεανού) Πληϊόνης ήταν η Ταυγέτη που έδωσε το όνομά της στο όμορφο βουνό. Απέκτησε από τον Δία, γιο τον Λακεδαίμονα. Ο Ευρώτας του έδωσε σύζυγο την κόρη του, Σπάρτη.

Όταν πέθανε ο Ευρώτας, βασιλιάς της ευρύτερης περιοχής έγινε ο Λακεδαίμονας. Ονόμασε το βασίλειό του Λακεδαίμονα (λεγόταν και Λακωνική και Λακωνία) και Σπάρτη την πόλη όπου βρισκόταν το παλάτι του. Το ζευγάρι απέκτησε γιο, τον Αμύκλα.

Μεγαλώνοντας, ο Αμύκλας διαδέχτηκε τον πατέρα του κι έκτισε την πόλη Αμύκλες, αρχαία

πρωτεύουσά της Λακωνίας. Από τη γυναίκα του, Διομήδη, ο Αμύκλας απέκτησε τρεις γιους: Τους Υάκινθο, Άργαλο και Κυνόρτα. Στην ιστορία του Υάκινθου έχουμε ήδη αναφερθεί. Τον βασιλιά διαδέχτηκε ο Άργαλος κι αυτόν ο αδελφός του, Κυνόρτας. Αυτόν διαδέχτηκε ως βασιλιάς της Σπάρτης ο Οίβαλος.

Στη Μεσσηνία, οι Αχαιοί βρέθηκαν γύρω στα 1600 π.Χ. Προέρχονταν από την Θεσσαλία, αναφέρονται ως απόγονοι του Θεσσαλού Αίολου κι αποτελούσαν τμήμα εκείνων που έφτασαν κι εγκαταστάθηκαν στην Αργολίδα και τη Λακωνία. Αγνοούμε τα τι και πώς. Το νήμα του μύθου ξαναβρίσκεται πολύ αργότερα, στην εποχή που οι Ατρείδες κατείχαν τη Λακωνία. Τότε, το μεγαλύτερο κομμάτι της Μεσσηνίας ανήκε στη Λακωνία, ενώ στη δυτική ακτή κι ως τον Αλφειό ποταμό εκτεινόταν το κράτος της Πύλου.

Όταν στη Λακωνία βασίλευε ο Οίβαλος, στη Μεσσηνία ηγεμόνευε ο Περιήρης, ο γιος του Αιόλου. Παντρεύτηκε πρώτος την κόρη του (απόγονου του Λυγκέα και της Δαναΐδας Υπερμνήστρας), Περσέα, την Γοργοφόνη (έμελλε να την παντρευτεί κι ο Οίβαλος). Απέκτησε γιους τον Λεύκιππο και τον Αφαρέα. Ο Λεύκιππος βασίλευσε στην Ανατολική Μεσσηνία και ο Αφαρέας στη Δυτική.

Στο δικό του βασίλειο, ο Λεύκιππος ίδρυσε πρωτεύουσά του το Λεύκτρο, πόλη που αργότερα προσαρτήθηκε στη Λακωνία. Οι Μεσσηνιοί εξακολουθούσαν να τη διεκδικούν στα ιστορικά χρόνια.

Ο Αφαρέας, παντρεύτηκε την Αρήνη και ίδρυσε πόλη με το όνομά της, πρωτεύουσα της επικράτειας που απλωνόταν στη Δυτική Μεσσηνία. Πρόσφυγας στην Αρήνη έφτασε ο Νηλέας, διωγμένος από τον αδελφό του Πελία. Ο Αφαρέας του παραχώρησε την περιοχή όπου έκτισε την Πύλο.

Όταν ο Περιήρης πέθανε, η χήρα του, Γοργοφόνη, ξαναπαντρεύτηκε. Αυτή τη φορά με τον Οίβαλο, τον βασιλιά της Λακωνίας.

Αργολίδα, Σπάρτη και Μεσσηνία δέθηκαν με ισχυρούς συγγενικούς δεσμούς.

(τελευταία επεξεργασία, 15 Απριλίου 2021)